

Yttrande angående promemorian Slopad indexering av energiskatten på el

Sammanfattning

- Energimyndigheten anser att eventuella förändringar av skatten på el behöver göras inom ramen för en helhetsöversyn av energiskatten som inkluderar övriga energibärare av betydelse för Sveriges energisystem.
- I den mån en sänkning av skatten på el bedöms önskvärd bör den snarare ske genom en faktisk nivåändring än genom att permanent slopa indexeringen.

Energimyndighetens ställningstagande

Energimyndigheten anser att en översyn av skatten på el bör göras inom ramen för en större översyn av energiskatten även på andra energibärare, så att eventuella obalanser i beskattningen mellan el och andra energibärare inte bara kan hanteras genom förändringar i elskatten utan också genom förändringar i skatten på andra energibärare. En sådan översyn är än mer aktuell i och med den kraftigt ökade elanvändning vi ser framför oss i och med nyindustrialisering och elektrifiering av befintlig industri och transporter.

Elanvändningen, elproduktionen och hela energisystemet ser redan idag annorlunda ut jämfört med när nuvarande energiskattning utformades och kommer fortsatt att förändras i snabb takt. Inte minst gäller det flexibilitet i användningen och integrering mellan användarsektorer och produktion. Dessutom kan effekterna för statskassan bli kännbara om en allt högre andel av energianvändningen sker i tillämpningar som är helt eller nästan helt befriade från energiskatt. Det finns alltså många skäl att se över den samlade energibeskattningen så att den, i linje med de energipolitiska målen, är utformad för att förena försörjningstrygghet, konkurrenskraft och ekologisk hållbarhet också utifrån nya förutsättningar. Lämpligen hanteras detta genom att en offentlig utredning tillsätts.

Om regeringen önskar sänka energiskatten på el bör detta göras genom ett aktivt beslut om att ändra skatten till den önskade nivån, inte genom att successivt urholka skatten genom att inte räkna upp nivån i takt med inflationen.

Energimyndigheten menar att energiskatten på el har en viktig styrande funktion genom att internalisera de externa miljöeffekter från elproduktion som inte alls eller endast ofullständigt prissätts genom andra styrmedel, såsom påverkan på biologisk mångfald, strålsäkerhet och luftkvalitet. I *Effektiv användning av energi, effekt och resurser* (ER 2024:03) bedömde Energimyndigheten att internaliseringsgraden beror på vilka antaganden som görs om vilka kraftslag som kommer till eller faller från på marginalen, men att miljökostnaderna om något snarare synes överstiga än understiga elskatten.

Helst skulle dessa miljöeffekter prissättas i produktionsledet, för att på så sätt styra mot mer hållbar elproduktion. Flera av dessa effekter, såsom påverkan på biologisk mångfald, är dock till sin karaktär sådana att detta inte låter sig göras med lätthet. Så länge det inte finns någon tillfredsställande prissättning i produktionsledet kan då en skatt på användningen av el vara en bra andrahandslösning. Genom att dämpa efterfrågan på el så minskar behovet av att ta sådana produktionsresurser i bruk som har högre miljöpåverkan.

Elskatten skulle emellertid få en än bättre styrverkan om den gjordes mer dynamisk, för att spegla att värdet av inbesparad el är högre när elsystemet är ansträngt och vice versa. Därmed skulle skatten inte bara främja hushållning med el utan också efterfrågefleksibilitet. Skattens styrverkan skulle också stärkas av en översyn av nedsättningar och undantag, för att säkerställa att sådana enbart förekommer när det verkligen är motiverat av läckage/konkurrensskäl.

Energimyndigheten vill avslutningsvis uppmärksamma att elskatten är ett av de primära verktyg genom vilket Sverige hittills uppfyllt sitt energisparkkrav enligt direktivet om energieffektivitet. Med nuvarande styrmedel finns ett gap på 67 TWh i ackumulerade besparingar till 2030. Om förslaget till slopad indexering genomförs skulle detta gap enligt Energimyndighetens beräkningar, med ett antagande om 2 procents inflation under hela perioden 2025–2030, öka med ytterligare 4 TWh.

Beslut i detta ärende har fattats av generaldirektören Robert Andrén. Vid den slutliga handläggningen har därutöver deltagit chefsjuristen Rikard Janson och avdelningschefen Gustav Ebenå. Föredragande har varit handläggaren Helena Leander.

Detta beslut är elektroniskt signerat i Energimyndighetens ärendehanteringssystem och saknar därför underskrift